Ministerie van Justitie en Veiligheid

Minister van Asiel en Migratie

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Jur.Bestuurl. Operat.Zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
27 oktober 2026

Onze referentie
7611296

nota

TK-brief rapport oriënterend onderzoek pgHR aangifte tegen meerdere (voormalige) bewindspersonen

1. Doel nota

U adviseren over het vervolg op het oriënterend onderzoek van de procureur-generaal bij de Hoge Raad (hierna: pgHR) naar aanleiding van zeventien aangiften tegen meerdere (voormalige) bewindspersonen van Algemene Zaken, Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en Economische Zaken.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

- te beslissen dat een opsporingsonderzoek, gegeven de conclusies van de pgHR, niet geïndiceerd is;
- in te stemmen met bijgevoegde brieven aan de pgHR, de Tweede Kamer, de aangevers en het College van procureurs-generaal in reactie op het oriënterende onderzoek van de pgHR en verzending daarvan aan de TK;
- in te stemmen met de voorgestelde datum (zijnde 30 oktober 2026) voor publicatie van het rapport van het oriënterend onderzoek door de pgHR.

3. Kernpunten

Op 26 oktober 2026 heeft de pgHR u geïnformeerd over de uitkomst van het oriënterend onderzoek naar aanleiding van de aangiften tegen de (voormalige) bewindspersonen van Algemene Zaken, Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en Economische Zaken.

Een van de bewindspersonen waarop de aangiften zien is de huidige minister van Justitie en Veiligheid (in zijn hoedanigheid van voormalig minister van Buitenlandse Zaken). Omdat de aangifte ook op de huidige MJenV ziet in zijn hoedanigheid als MBZ in het vorige kabinet, heeft de pgHR bij deze zaak zijn rapport aan u overhandigd. Op grond van de artikelen 2 onder c en 6 van de *Vervangingsregeling in geval van tijdelijke afwezigheid van een minister 2026* bent u de vaste vervanger van de MJenV ten aanzien van een bepaalde aangelegenheid waarbij deze tevens persoonlijk en direct betrokken is.

4. Toelichting

4.1 Aangifte ambtsmisdrijf

Wanneer sprake is van een (mogelijke) aangifte van een ambtsmisdrijf, is het zogenaamde Protocol ambtsmisdrijven van toepassing. Bij ambtsmisdrijven geldt een andere procedure dan gebruikelijk. Bij een reguliere aangifte van een

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Jur.Bestuurl. Operat.Zaken

Datum
27 oktober 2026

Onze referentie
7611296

strafbaar feit beslist het openbaar ministerie (OM) over opsporing en vervolging. Bij een aangifte van een (mogelijk) ambtsmisdrijf is de pgHR bevoegd om een oriënterend onderzoek uit te voeren.

4.2 Aangiften inzake Gaza
In de periode oktober 2023 tot en met september 2025 zijn zeventien aangiften gedaan tegen de (voormalige) ministers van Algemene Zaken, Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en Economische Zaken, vanwege – kort gezegd – ambtsdelicten door medeplichtigheid aan oorlogsmisdrijven begaan door Israël in het conflict tussen Israël en de Palestijnse gebieden. De aangiften komen inhoudelijk grotendeels met elkaar overeen, maar zijn door verschillende personen ingediend. De gedragingen waar de aangiften op zien zijn het leveren van reserve-onderdelen voor F-35 gevechtsvliegtuigen aan Israël en het toestaan van de doorvoer van wapens en munitie en het leveren van dual use goederen (goederen die zowel voor civiele als voor militaire doeleinden kunnen worden gebruikt).

4.3 Rapport oriënterend onderzoek pgHR
In zijn rapport concludeert de pgHR dat uit het oriënterend onderzoek geen feiten en omstandigheden naar voren zijn gekomen waaruit een verdenking van enig ambtsdelict kan voortvloeien. Het onderzoek heeft geen aanknopingspunten opgeleverd voor een strafrechtelijk onderzoek naar de aangifte. De pgHR overweegt hiertoe onder meer het volgende:

- Voor strafrechtelijke aansprakelijkheid wegens medeplichtigheid bestaat geen grond indien het handelen of nalaten waarin die medeplichtigheid zou bestaan niet wederrechtelijk is. Uit rechtspraak, onder meer van het Internationaal Gerechtshof, kan worden afgeleid dat de uit- en/of doorvoer van militaire goederen naar Israël na 7 oktober 2023 niet zonder meer in strijd is met het internationale recht en dat daarmee niet zonder meer sprake is van wederrechtelijke gedragingen door een of meer ministers tegen wie aangifte is gedaan. Er is geen grond om aan te nemen dat de ministers als individuen in strafrechtelijke zin wederrechtelijk hebben gehandeld doordat zij de uit- en doorvoer van militaire goederen naar Israël hebben laten plaatsvinden.
- Desalniettemin is in het oriënterend onderzoek onderzocht of er aanknopingspunten zijn voor een redelijk vermoeden dat bij de ministers sprake was van het voor medeplichtigheid aan ernstige schendingen van internationaal humanitair recht vereiste opzet in de periode vanaf 7 oktober 2023 tot 20 februari 2024 (de datum waarop de uit- en doorvoer van F-35-onderdelen in elk geval is gestopt).
- Uit het onderzoek is niet gebleken van aanknopingspunten om een dergelijk redelijk vermoeden aan te nemen. Deze conclusie is onder meer gebaseerd op het volgende.
- De minister van Buitenlandse Zaken, de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en – meer in het algemeen - het kabinet hebben de uit- en/of doorvoer van F-35-onderdelen naar Israël consequent gebaseerd op het recht op zelfverdediging van Israël. De uit- en/of doorvoer van F-35-onderdelen was niet gericht op het door Israël begaan van ernstige schendingen van internationaal humanitair recht.
- Verder zijn er omstandigheden die erop wijzen dat de ministers (het faciliteren of bevorderen van) ernstige schendingen van internationaal humanitair recht niet hebben gewild en evenmin de aanmerkelijke kans

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Jur.Bestuurl. Operat.Zaken

Datum
27 oktober 2026

Onze referentie
7611296

daarop bewust hebben aanvaard. Ten eerste hebben de minister-president, de minister van Buitenlandse Zaken en de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking Israël steevast opgeroepen om zich te houden aan het internationaal (humanitair oorlogs-)recht. Ten tweede hebben zowel individuele bewindspersonen als het kabinet Israël in de diplomatieke contacten aangesproken op de naleving van dit recht. Ten derde zijn aanvullende maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat Nederland zijn internationaalrechtelijke verplichtingen nakomt.

- Uit de relevante feiten en omstandigheden vloeit geen redelijk vermoeden voort dat de ministers de uit- en/of doorvoer van F-35-onderdelen naar Israël hebben toegestaan teneinde het begaan van ernstige schendingen van internationaal humanitair recht te vergemakkelijken ("for the purpose of facilitating the commission of such a crime") of dat zij zich er ten minste van bewust waren dat zich bij een normale gang van zaken (ook wel: vrijwel zeker) ernstige schendingen van internationaal humanitair zouden voordoen.
- Uit de relevante feiten en omstandigheden vloeit ook geen redelijk vermoeden voort dat de ministers bewust de aanmerkelijke kans hebben aanvaard dat de uit- en/of doorvoer van F-35-onderdelen vanuit Nederland naar Israël ernstige schendingen van internationaal humanitair recht zou bevorderen of dat zij bewust de aanmerkelijke kans hebben aanvaard dat ernstige schendingen van internationaal humanitair recht zouden plaatsvinden.
- Ten aanzien van de periode vanaf 20 februari 2024 is bovendien niet gebleken van aanwijzingen dat vanuit Nederland militaire goederen zijn uit- of doorgevoerd naar Israël die konden worden gebruikt bij het plegen van oorlogsmisdrijven of andere schendingen van internationaal humanitair recht. De goederen die na 20 februari 2024 op basis van de verleende vergunningen konden worden uit- of doorgevoerd naar Israël waren defensief van aard, te weten onderdelen van het Iron Dome-systeem, of het betroffen goederen waarvan Israël niet de eindgebruiker was.
- Het voorgaande leidt tot de slotsom dat uit het oriënterend onderzoek geen feiten en omstandigheden naar voren zijn gekomen waaruit een verdenking van een ambtsdelict kan voortvloeien. Het onderzoek heeft dan ook geen aanknopingspunten opgeleverd voor een opsporingsonderzoek naar aanleiding van de aangiften.

4.4 Vervolgstappen
U wordt geadviseerd om, conform de bevindingen van de pgHR, niet om een nader opsporingsonderzoek te verzoeken. Het is vaste werkwijze dat u uw beslissing tijdens de MR meldt. Wij adviseren u daarom om tijdens de komende MR op 30 oktober 2026 uw beslissing kenbaar te maken. Dat u de MR informeert hangt samen met de rol die u op grond van het Protocol Ambtsmisdrijven heeft als vertegenwoordiger van de Kroon. Op die wijze kunt u het gevoelen van de overige (betrokken) bewindspersonen toetsen.

De pgHR wordt per brief geïnformeerd over uw beslissing. Na de MR zal de pgHR zijn rapport publiceren en zullen de aangevers op de hoogte worden gesteld van het feit dat geen strafvervolging zal plaatsvinden op basis van hun aangiften. Hierna wordt ook de Kamer middels een Kamerbrief geïnformeerd. Ook de

voorzitter van het College van procureurs-generaal van het OM ontvangt een brief. Met het oog op het correct informeren van de aangevers is het van belang dat niet voortijdig door derden met de beslissing naar buiten wordt getreden. Om die reden is samen met DBO en het kabinet van de pgHR een draaiboek opgesteld voor de verzending van de brieven en het publiceren van de rapporten op de website van de HR.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Jur.Bestuurl. Operat.Zaken

Datum
27 oktober 2026

Onze referentie
7611296